

**UCHWAŁA NR LI/1522/18
RADY MIASTA GDAŃSKA
z dnia 23 kwietnia 2018 r.**

w sprawie przyjęcia „Gdańskiego Programu Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018 - 2023”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, zm.: poz. 2232, zm. z 2018 r. poz.130) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 i pkt 3, art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, zm.: poz. 1985) oraz uchwały Nr XXX/846/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030, **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018 - 2023”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gdańska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Gdańska

Bogdan Oleszek

Załącznik
do Uchwały Nr LI/1522/18
Rady Miasta Gdańska
z dnia 23 kwietnia 2018 r.

**GDAŃSKI PROGRAM
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMU
BEZDOMNOŚCI
na lata 2018 - 2023**

I. Informacje wprowadzające	
Nazwa programu	Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018 – 2023
Charakter przedsięwzięcia	o strategia
	x program
	o grupa projektów
	o projekt
Typ przedsięwzięcia	o inwestycyjny
	o nieinwestycyjny
	x mieszany
Misja	Pracujemy interdyscyplinarnie na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności. Zapobiegamy, interweniujemy, wzmacniamy w usamodzielnianiu, działamy razem w celu doskonalenia systemu wsparcia. BO RÓŻNE SĄ OBLICZA BEZDOMNOŚCI, ALE KAŻDE MA TWARZ CZŁOWIEKA.
Obszary	ZAPOBIEGAMY: Aby nikt nie został bez domu. INTERWENIUJEMY: Bo bezdomność to nie tylko brak domu. WSPIERAMY W USAMODZIELNIANIU: Wspieramy, edukujemy, aktywizujemy, aby skutecznie włączać osoby bezdomne w życie społeczne. DOSKONALIMY SYSTEM WSPARCIA: Dbamy o godność osoby w kryzysie bezdomności.
Cel	Zapobieganie bezdomności, łagodzenie jej skutków oraz zwiększenie skuteczności procesu usamodzielnienia osób w kryzysie bezdomności, poprzez działania o charakterze prewencyjnym, interwencyjnym i integracyjnym.

Rezultaty Programu			
Cel szczegółowy 1. Skuteczne zapobieganie zagrożeniom powstawania bezdomności.	Wzrost poziomu wiedzy wśród mieszkańców Gdańska w zakresie pomocy osobom bezdomnym		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	odsetek osób posiadających wiedzę dotyczącą pomocy osobom bezdomnym w Gdańsku	wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	badanie społeczne
	Podniesienie skuteczności oraz efektywności w pracy z osobami bezpośrednio zagrożonymi utratą miejsca zamieszkania		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	liczba osób eksmitowanych	spadek liczby osób eksmitowanych o 5% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny
	Wzrost dostępności do miejsc pobytu dla różnych grup społecznych zagrożonych kryzysem bezdomności		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	liczba miejsc pobytu dla różnych grup społecznych zagrożonych kryzysem bezdomności	wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	dane własne MOPR
Cel szczegółowy 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób w kryzysie bezdomności.	Zwiększona oferta usług wsparcia specjalistycznego dla osób w placówkach dla osób bezdomnych		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	odsetek placówek dla osób bezdomnych, w których została zwiększona oferta usług specjalistycznych	100% placówek	dane własne MOPR, NGO
	Zwiększenie skuteczności diagnozy i podejmowanych interwencji		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
odsetek osób, którym zapewniono specjalistyczną usługę w stosunku do wszystkich osób	wzrost o 25% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	dane własne MOPR, NGO	

	bezdolnych objętych wsparciem MOPR		
	Podniesienie skuteczności prowadzonych działań interwencyjnych wśród osób w kryzysie bezdomności pozostających w miejscach niemieszkalnych		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	odsetek osób w kryzysie bezdomności w przestrzeni publicznej oraz w miejscach niemieszkalnych w ogólnej liczbie badanych osób bezdomnych	nie więcej niż 10%	Badanie socjodemograficzne osób bezdomnych
Cel szczegółowy 3. Zwiększenie samodzielności osób wychodzących z bezdomności.	Wzrost liczby osób wychodzących z kryzysu bezdomności, które ukończyły udział w projektach aktywizacji społeczno-zawodowej		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	wzrost wiedzy w obszarze społecznym i zawodowym wśród osób bezdomnych uczestniczących w projektach	wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	badanie ankietowe wśród osób uczestniczących w projektach z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej
	Wzrost liczby osób wychodzących z kryzysu bezdomności, które ukończyły terapię uzależnień		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	liczba osób usamodzielnionych po ukończonej terapii uzależnień	wzrost o 30% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	dane własne MOPR
	Wzrost efektywności procesu usamodzielniania mieszkaniowego osób wychodzących z kryzysu bezdomności		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
liczba osób z doświadczeniem bezdomności utrzymujących miejsce w pozainstytucjonalnych formach	wzrost o 5% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	dane własne MOPR, NGO	

	mieszkaniowych powyżej 12 miesięcy		
Cel szczegółowy 4. Doskonalenie systemu wsparcia osób doświadczających bezdomności.	Zwiększenie dostępności infrastruktury społecznej służącej osobom w kryzysie bezdomności		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	liczba miejsc w nowoutworzonych placówkach	min. 100 miejsc	dane własne MOPR
	Poprawa jakości funkcjonowania placówek dla osób bezdomnych		
	wskaźnik rezultatu	zakładana wartość po 2023 r.	źródło weryfikacji
	wzrost średniej oceny jakości usług świadczonych w placówkach dla osób bezdomnych	wzrost o 20% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	badanie ankietowe wśród osób bezdomnych przebywających w placówkach oraz pracowników systemu świadczenia pomocy
Opis grupy docelowej	<p>Definicja bezdomności (ustawa o pomocy społecznej): Ustawa o pomocy społecznej definiuje osobę bezdomną jako osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.</p> <p>Definicja bezdomności wg A. Przemieńskiego: Osoba bezdomna to taka, która z różnych przyczyn, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, czasowo lub trwale nie jest w stanie zapewnić sobie schronienia spełniającego minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne.</p> <p>Europejska Typologia Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS: Punktem wyjścia dla Typologii ETHOS jest założenie, że istnieją trzy domeny, które konstytuują „dom”. Brak którejś z domen oznacza bezdomność. Posiadanie domu oznacza posiadanie odpowiedniego schronienia (przestrzeni) przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznym (domena fizyczna), w którym można zachować prywatność i czerpać satysfakcję z relacji społecznych (domena społeczna) i do którego zajmowania posiada się tytuł prawny (domena prawna). Wykluczenie z jednej lub kilku domen wyznacza cztery podstawowe kategorie koncepcyjne, które należy rozumieć jako brak domu: brak dachu nad głową, brak mieszkania, niezabezpieczone</p>		

	mieszkanie oraz nieodpowiednie mieszkanie. (Źródło: Projekt Krajowego Programu Rozwiązywania Problemu Bezdomność i Wykluczenia Mieszkaniowego 2014 - 2020).
Kategoria Konceptyjna wg ETHOS	Kategoria Operacyjna (wg ETHOS)
Bez dachu nad głową, <i>bezdachowość</i>	– Osoby mieszkające w przestrzeni publicznej – „śpiący pod chmurką” – Osoby w zakwaterowaniu awaryjnym/interwencyjnym
Bez miejsca zamieszkania, <i>bez mieszkaniowość</i>	– Osoby w placówkach dla osób bezdomnych – Osoby w schroniskach dla kobiet – Osoby w zakwaterowaniu dla imigrantów – Osoby opuszczające instytucje – Osoby otrzymujące stałe, długoterminowe wsparcie ze względu na bezdomność
Niezabezpieczone mieszkanie	– Osoby żyjące w niezabezpieczonym (niepewnym) mieszkaniu – Osoby zagrożone eksmisją
Nieodpowiednie/ nieadekwatne zakwaterowanie	– Osoby żyjące w tymczasowych/niekonwencjonalnych/nietrwałych konstrukcjach (strukturach) – Osoby mieszkające w lokalach substandardowych – Osoby mieszkające w warunkach przeludnienia
<p>Mając na uwadze przytoczone powyżej definicje/koncepcje, grupę docelową Programu stanowią:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby w kryzysie bezdomności tj. przebywające w przestrzeni publicznej w miejscach niemieszkalnych oraz w placówkach takich jak: schroniska, noclegownie, ogrzewalnie; – osoby doświadczające bezdomności, które objęte są programami/projektami społecznymi, których celem jest ich aktywizacja społeczno-zawodowa oraz integracja społeczna, w tym m.in.: uczestnicy projektów w ramach Modelu mieszkań ze wsparciem lub Modelu mieszkań wspomaganych. <p>Z uwagi na prewencyjny komponent Programu adresatami zaplanowanych interwencji są także:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby zagrożone eksmisją oraz osoby eksmitowane; – osoby będące przedstawicielami grup szczególnie narażonych na brak miejsca zamieszkania w tym m.in.: imigranci, osoby uzależnione, osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, osoby/rodziny doświadczające przemocy, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, osoby opuszczające zakłady karne; – osoby zagrożone bezdomnością, które są dyskryminowane m.in.: z takich powodów jak: płeć, pochodzenie, wyznanie, orientacja seksualna, poglądy społeczne, polityczne i inne. <p>Ponadto adresatami Programu są osoby stanowiące środowisko instytucji wsparcia osób bezdomnych, tj. przede wszystkim pracownicy służb społecznych świadczących wsparcie osobom bezdomnym.</p>	

Zasięg i zakres oddziaływania	obszar oddziaływania	Miasto Gdańsk
	zakres oddziaływania	Edukacja i animacja społeczna mieszkańców Miasta Gdańska: inicjowanie pomocy osobom w kryzysie bezdomności oraz w zakresie profilaktyki bezdomności
		Pomoc społeczna/profilaktyka wykluczenia społecznego: wsparcie osób zagrożonych bezdomnością, szczególnie osób zagrożonych eksmisją, osób eksmitowanych oraz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym
		Pomoc społeczna: praca z osobami w kryzysie bezdomności przebywającymi w placówkach tj. ogrzewalniach, schroniska i noclegowniach
		Mieszkalnictwo: integracja społeczna osób w kryzysie bezdomności poprzez dostęp do różnych form mieszkalnictwa
		Zdrowie publiczne: pomoc osobom w kryzysie bezdomności w zakresie zdrowia, praca nad stworzeniem adekwatnej oferty pomocy medycznej dla osób bezdomnych
		Bezpieczeństwo i porządek publiczny: pomoc i wsparcie osób bezdomnych pozostających w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych
		Administracja publiczna: koordynacja polityki społecznej w zakresie wsparcia osób doświadczających bezdomności, doskonalenie zawodowe osób pracujących na co dzień z osobami w kryzysie bezdomności
Uzasadnienie konieczności realizacji programu	<p>Rozwiązywanie problemów społecznych jest jednym z podstawowych priorytetów Miasta Gdańska. Pojawiające się problemy, wymagają opracowania i wdrożenia lokalnych programów pomocy społecznej na podstawie rozeznaczonych potrzeb.</p> <p>W podjętej przez Radę Miasta Gdańska w dniu 27 października 2016 r. uchwale w sprawie przyjęcia Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 (GSRPS) założono, że będzie ona wdrażana m.in. poprzez branżowe programy. Jednym z nich jest Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności.</p> <p>Badania pn. „Socjodemograficzny portret osób bezdomnych w województwie pomorskim”, realizowane od 2001 roku, od wielu lat ujawniają podobną skalę bezdomności. Wzrasta wśród osób bezdomnych liczba osób niepełnosprawnych i seniorów. Wśród nich są również uzależnieni od alkoholu i osoby z zaburzeniami psychicznymi.</p>	
System monitoringu i ewaluacji	Monitorowanie wskaźników odbywać się będzie m.in. przez: weryfikację danych zawartych w sprawozdaniach z działalności jednostek organizacyjnych miasta, podmiotów i organizacji działających	

	<p>w obszarze rozwiązywania problemu bezdomności, sprawozdaniach przekazywanych do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, umowach zawartych na realizację zadań, raportach z systemu POMOST STD., aktualizacji diagnozy do Programu. Podstawą monitorowania i ewaluacji Programu będą raporty z jego realizacji, sporządzane raz w roku, w terminie do końca I kwartału następnego roku po roku realizacji. Za przygotowanie raportu odpowiedzialny będzie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Dokument będzie zawierał jakościową ocenę realizacji Programu oraz kontekstową analizę wskaźników zapisanych w Programie. Wskaźniki zawarte w Programie podlegać będą stałej weryfikacji. Planowane jest przeprowadzenie dwóch ewaluacji mid-term Programu: w 2020 roku (po dwóch latach realizacji) oraz w 2023 roku tj. w ostatnim roku realizacji Programu. Wnioski z drugiej ewaluacji mogą stać się podstawą założeń kolejnego Programu.</p>	
Termin realizacji programu	2018 - 2023	
Zarządzanie programem (zasoby kadrowe, zasoby rzeczowe, doświadczenie)	<p>Program będzie realizowany we współpracy miasta Gdańska, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się problematyką bezdomności. Program określa najważniejsze elementy systemu wsparcia osób doświadczających problemu bezdomności, zakłada zachowanie spójności z działaniami podejmowanymi w innych programach miejskich. Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i monitorowanie realizacji programu będzie powołany w tym celu Zespół Zarządzający Programem, którego prace organizować będzie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku. Zarządzanie Programem odbywać będzie się na poziomie strategicznym. Odpowiedzialnym za zarządzanie Programem będzie Zastępca Dyrektora ds. wsparcia środowiskowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku.</p>	
Podstawa prawna	Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	
	Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	
	Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym	
	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	
	Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego	
	Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	
	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii	
Komplementarność z krajowymi dokumentami strategicznymi	nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Kraju 2020
	cele	<p>Obszar strategiczny III: Spójność społeczna i terytorialna. Cel III.1: Integracja społeczna. Cel szczegółowy III.1.1: Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cel szczegółowy III.1.2: Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.</p>

		<p>Cel III.2: Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.</p> <p>Cel szczegółowy III.2.2: Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.</p>
	nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
	cele	<p>Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.</p> <p>Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>
	nazwa dokumentu	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
	cele	<p>Cel operacyjny 4: Zapobieganie niepewności mieszkaniowej. Priorytet V: Zapobieganie niepewności mieszkaniowej i przeciwdziałanie bezdomności.</p> <p>Działanie V.2: Zintegrowane działania na rzecz zapobiegania utraty mieszkania, zadłużeniom czynszowym, eksmisjom i bezdomności.</p> <p>Działanie V.3: Diagnozowanie problemu wykluczenia mieszkaniowego.</p> <p>Działanie VI.2: Zmiana systemu pomocy społecznej w celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli.</p> <p>Działanie VI.4: Jakość pracy socjalnej, usług socjalnych, instytucji rynku zatrudnienia (zatrudnienie, kształcenie, doskonalenie zawodowe, superwizja, standardy usług).</p>
	nazwa dokumentu	Program Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności (MRPiPS Edycja 2017)
	cele	<p>Cel szczegółowy 1: Zwiększenie samodzielności osób bezdomnych poprzez system usług reintegracji społecznej i zawodowej.</p> <p>Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie i usprawnienie systemu interwencji, ochrony zdrowia i życia osób bezdomnych.</p> <p>Cel szczegółowy 3: Zmiana standardów placówek świadczących usługi dla osób bezdomnych tj.: ogrzewalni, noclegowni i schronisk dla osób bezdomnych.</p>
Komplementarność z regionalnymi dokumentami strategicznymi	nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (uchwała nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r.)
	cele	<p>Cel strategiczny 2: Aktywni Mieszkańcy.</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wysoki poziom kapitału społecznego.</p>
	nazwa dokumentu	Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020
	cele	Cel strategiczny 2: Integrująca rola polityki społecznej.

		Cel operacyjny 2.1: Skuteczny i efektywny system pomocy i integracji społecznej.
Komplementarność z lokalnymi dokumentami strategicznymi	nazwa dokumentu	„Gdańsk 2030 Plus” Strategia Rozwoju Miasta
	cele	Obszar strategiczny: Edukacja i kapitał społeczny. Cel strategiczny: Kształtowanie mobilności społecznej i zawodowej oraz wspieranie uczestnictwa w życiu społecznym poprzez uczenie się w formalnych i nieformalnych systemach edukacji na różnych etapach życia. Cel strategiczny: Tworzenie warunków dla aktywności obywatelskiej, samoorganizacji, wdrażania innowacji społecznych, współodpowiedzialności oraz solidarności społecznej.
	nazwa dokumentu	Gdańsk Programy Operacyjne 2023
	cele	PO Zdrowie publiczne i sport. Cel operacyjny II.1: Zwiększenie wiedzy dotyczącej wpływu stylu życia i warunków środowiskowych na zdrowie. Cel operacyjny II.3: Podniesienie efektywności programów profilaktyki chorób i uzależnień; Cel operacyjny II.4: Podniesienie jakości opieki medycznej. PO Integracja społeczna i aktywność obywatelska. Cel operacyjny III.1: Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób. Cel operacyjny III.6: Podniesienie jakości systemu integracji społecznej. PO Infrastruktura. Cel operacyjny VII.3: Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych. PO Przestrzeń publiczna. Cel operacyjny IX.1: Wyższa jakość przestrzeni publicznej.
	nazwa dokumentu	Gdański Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030
	cele	Kierunek 1: Budowanie mechanizmów rozwiązywania nowych wyzwań. Kierunek 2: Wzmacnianie i rozwój partycypacji społecznej. Kierunek 3: Rozwój partnerstwa i solidarności na co dzień. Kierunek 4: Subsydiarność. Kierunek 5: Sprawny i efektywny system zarządzania polityką społeczną. Kierunek 6: Deinstytucjonalizacja.

	<p>Kierunek 7: Zwiększenie dostępności do usług społecznych.</p> <p>Cel strategiczny główny: Zwiększanie spójności społecznej i jakości wsparcia osób z trudnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Cel strategiczny 1: Rozwój wsparcia skierowanego do osób i rodzin w pokonywaniu trudności, ubóstwa lub wykluczenia społecznego.</p> <p>Cel strategiczny 2: Zwiększenie zintegrowania i udziału wszystkich polityk publicznych w rozwiązywanie problemów społecznych.</p> <p>Cel strategiczny 3: Poprawa jakości zarządzania systemem polityki społecznej.</p>
nazwa dokumentu	Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych na lata 2016 - 2023
cele	<p>Cel szczegółowy 3: Budowanie świadomości, nabywanie umiejętności i kształtowanie postaw.</p> <p>Cel szczegółowy 4: Wsparcie w rozwiązywaniu problemów/sytuacji trudnych.</p>
nazwa dokumentu	Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla Osób i Rodzin Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym na lata 2016 - 2023
cele	<p>Cel szczegółowy 1: Zwiększanie dostępności do lokali mieszkalnych w ramach realizacji Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego.</p> <p>Cel szczegółowy 2: Zapewnianie wysokiej jakości wsparcia dla uczestników Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego.</p> <p>Cel szczegółowy 3: Organizacja i doskonalenie systemu łączącego pomoc mieszkaniową z adekwatnym wsparciem, uwzględniającego kierunek deinstytucjonalizacji i indywidualizacji usług.</p>
nazwa dokumentu	Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 - 2020
cele	<p>Cel główny 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie problemu przemocy w rodzinie oraz propagowanie wiedzy, postaw i umiejętności życia w rodzinie bez przemocy.</p> <p>Cel główny 2: Rozszerzenie oferty pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.</p> <p>Cel główny 3: Doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>
nazwa dokumentu	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2015 - 2020
nazwa dokumentu	Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016 - 2023
cele	Cel szczegółowy 1: Prewencja – podniesienie wartości zdrowia psychicznego i ograniczenie zjawisk mu

	<p>zagrożających.</p> <p>Cel szczegółowy 2: Interwencja – Rozwój wczesnej, kompleksowej, dostępnej interwencji diagnostycznej i terapeutycznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i opieki.</p> <p>Cel szczegółowy 3: Integracja – Utrzymanie, wzmocnienie lub powrót do pełnienia ról społecznych, odzyskanie; samodzielności i aktywności społecznej na miarę możliwości.</p>
nazwa dokumentu	Model Integracji Imigrantów
cele	<p>Zadanie II: Społeczność lokalna.</p> <p>Działanie 2: Wsparcie rodzin imigrantów zagrożonych bezdomnością w skrajnym ubóstwie i wykluczeniu.</p> <p>Działanie 3: Wsparcie imigrantów w kryzysie.</p> <p>Zadanie VII: Mieszkalnictwo</p> <p>Działanie 5: Pilotażowy program mieszkania wspomaganego dla imigrantów zagrożonych bezdomnością.</p>
nazwa dokumentu	Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Miasta Gdańska na lata 2014 - 2018
cele	Poprawa wykorzystania i racjonalizacja gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Gdańska i zasobem tymczasowych pomieszczeń.
nazwa dokumentu	Miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016 - 2018
cele	<p>Cel III: Bezpieczeństwo osób wykluczonych społecznie.</p> <p>Zadanie 1: Zapobieganie wszelkim formom żebractwa.</p> <p>Zadanie 2: Bezpieczeństwo osób bezdomnych.</p> <p>Cel IV: Przemoc w rodzinie.</p> <p>Zadanie 2: Poradnictwo i schronienie dla osób i rodzin w kryzysie.</p>
nazwa dokumentu	Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020
cele	<p>Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym.</p> <p>Cel szczegółowy 2: Podniesienie jakości systemu pieczy zastępczej.</p> <p>Cel szczegółowy 3: Podniesienie skuteczności procesu usamodzielniania.</p> <p>Cel szczegółowy 4: Doskonalenie systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.</p>
nazwa dokumentu	Wieloletni program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2016 - 2020
nazwa dokumentu	Wieloletni Ramowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2017 - 2020

	cele	Kierunek 1: Edukacja zdrowotna/Promocja zdrowia. Kierunek 2: Profilaktyka.
Powiązanie z innymi dokumentami m.in. rekomendacjami wytycznymi	nazwa dokumentu	Wytyczne w zakresie pomocy osobom bezdomnym (MRPiPS, 04.2017 r.)
	cele	I: Udzielenie schronienia jako obowiązkowe zadanie własne gminy. II: Udzielenie schronienia w formie noclegowni i ogrzewalni III: Udzielenie schronienia w formie schroniska. IV: Osoba bezdomna „Zdolna do Samodzielności” - art. 48a ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. V: Udzielanie schronienia w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową. VI: Pozostałe zagadnienia.
	nazwa dokumentu	Rozporządzenie MRPiPS z 28 kwietnia 2017 r. w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni.
Powiązanie z innymi projektami/modelami	nazwa projektu/modelu	Model Centrum Treningu Umiejętności Społecznych (CTUS)” przyjęty zarządzeniem Nr 1491/13 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 12 listopada 2013 r.
	nazwa projektu/modelu	Model Mieszkań ze Wsparciem przyjęty zarządzeniem Nr 209/18 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 5 lutego 2018 r.
	nazwa projektu/modelu	Model Mieszkań Wspomaganych przyjęty zarządzeniem Nr 700/17 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 27 kwietnia 2017 r.
Lider/ Koordynator	nazwa instytucji/jednostki/organizacji	Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku
		Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku
	e-mail	wrs@gdansk.gda.pl
		mopr@mopr.gda.pl
	telefon	58/323-67-00
		58/342-31-50
adres biura programu	80-103 Gdańsk ul. Kartuska 5	
	80-432 Gdańsk ul. Konrada Leczkowa 1A	
Partnerzy i Realizatorzy	partner/realizator	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS UMWP)
	partner/realizator	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku – Wydział Polityki Społecznej (WPS PUW)
	partner/realizator	Wydział Rozwoju Społecznego UMG (WRS UMG)
	partner/realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR)
	partner/realizator	Wydział Skarbu UMG (WS UMG)
	partner/realizator	Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku (WGK UMG)

partner/ realizator	Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Gdańsku (WUiA UMG)
partner/ realizator	Gdański Urząd Pracy (GUP)
partner/ realizator	Biuro Rozwoju Gdańska (BRG)
partner/ realizator	placówki oświatowe
partner/ realizator	Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień (GCPU)
partner/ realizator	Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia (GOPZ)
partner/ realizator	Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych SZB (GZNK)
partner/ realizator	Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska (DRMG)
partner/ realizator	Gdańska Infrastruktura Społeczna Sp. z o. o. (GIS)
partner/ realizator	Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. (GTBS)
partner/ realizator	Policja
partner/ realizator	Straż Graniczna
partner/ realizator	Służba Ochrony Kolei
partner/ realizator	Straż Miejska w Gdańsku
partner/ realizator	Służba Więzienna
partner/ realizator	sądy
partner/ realizator	placówki opieki zdrowotnej
partner/ realizator	szpitale
partner/ realizator	spółdzielnie mieszkaniowe
partner/ realizator	wspólnoty mieszkaniowe
partner/ realizator	kościół i związki wyznaniowe
partner/ realizator	organizacje pozarządowe, realizujące zadania w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności (NGO)
partner/ realizator	inne podmioty i jednostki organizacyjne miasta Gdańska, których włączenie będzie wynikać z realizacji działań, wynikających z Programu
partner/ realizator	inne podmioty i jednostki organizacyjne miasta

	realizator	Gdańska, działające w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności
kluczowe pojęcia		
pojęcie	definicja	
Metoda Housing First	Metoda adresowana do grupy ludzi w skrajnie trudnej sytuacji życiowej: osób od wielu lat doświadczających bezdomności, od lat korzystających z tradycyjnej pomocy m.in.: jadłodajni, noclegowni, schronisk, mieszkań przejściowych i mimo tego nadal trwających w bezdomności. W programach opartych o tę metodę w pierwszej kolejności proponowane jest osobie przeniesienie się do samodzielnego mieszkania, które w miarę możliwości finansowych (osoby i programu) spełnia jej oczekiwania pod względem lokalizacji, sąsiedztwa czy umeblowania. W dalszej kolejności, na bazie poczucia bezpieczeństwa wynikającego z posiadania „swojego” miejsca, proponowana jest praca nad problemami, zazwyczaj kryjącymi się za bezdomnością chroniczną: zaburzeniami psychicznymi, uzależnieniem, zdrowiem fizycznym, relacjami społecznymi i umiejętnościami interpersonalnymi (Źródło: „Najpierw mieszkanie” w Polsce – dlaczego tak? Warszawa, 2016).	
Metoda typu Outreach	Metoda typu outreach (tłumaczenie: <i>sięgając poza, do, na zewnątrz</i>), jest metodą pracy realizowaną z osobami przebywającymi w swoich środowiskach. Jej istotą jest wyjście pracownika poza ramy instytucji do miejsc przebywania odbiorców w celu udzielenia im adekwatnej pomocy. Jedną z form pracy outreach jest streetworking (Źródło: Raport z fazy diagnozy, Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności, Gdańsk, 2011).	
Mobilny zespół zdrowia psychicznego	Założono, iż w skład Zespołu wchodzić będą: lekarz psychiatra, streetworker (bądź pracownik socjalny MOPR), przedstawiciel służb mundurowych. Celem zespołu będzie określenie stanu zdrowia psychicznego osób przebywających w miejscach niemieszkalnych, których zachowanie może świadczyć o problemie psychicznym i wypracowanie planu pracy z osobą bezdomną.	
Łaźnia dla osób w kryzysie bezdomności	Placówka pomocy doraźnej oferująca możliwość kąpieli osobom bezdomnym i potrzebującym, zapewnienie środków higienicznych, odzieży na wymianę oraz przeprowadzenie zabiegów higienicznych.	
Usługa niskoprogowego zakwaterowania	Usługa realizowana w formie noclegowni niskoprogowej, której odbiorcami będą osoby nietrzeźwe, w tym osoby w kryzysie bezdomności w rozumieniu art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej, uzależnione od alkoholu lub pijące szkodliwie. W ramach usługi zapewnione zostaną miejsca interwencyjnego pobytu. Ponadto realizowane będzie wsparcie psychologa, terapeuty i ratownika medycznego. Uczestnicy będą mogli skorzystać z kąpieli oraz wymiany odzieży.	
Świetlica dla osób w kryzysie bezdomności	Miejsce aktywizacji społecznej, gdzie może być wydawany ciepły napój lub posiłek.	

Centrum Treningu Umiejętności Społecznych	W placówce prowadzone będą interdyscyplinarne działania, których celem jest zapewnienie tymczasowych pomieszczeń osobom i rodzinom eksmitowanym. Wzmoczona aktywizacja i reintegracja społeczna tych osób pozwala na wyprowadzenie ich z trudnej sytuacji, w której się znaleźli oraz na powrót do aktywnego życia w społeczeństwie.
Model Mieszkań ze Wsparciem	Model wynika z zapisów Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016 - 2023. Mieszkanie ze wsparciem to rodzaj usługi społecznej w formie lokalu mieszkalnego, lokalu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego, w którym beneficjenci zawierają umowę najmu w oparciu o ustawę o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego. Jednocześnie na podstawie ustawy o pomocy społecznej lub innych ustaw, beneficjenci objęci są wsparciem, które zapewnia MOPR i/lub organizacje pozarządowe działające na zlecenie Miasta lub współpracujące z Miastem. Uczestnikami Modelu Mieszkań ze Wsparciem są osoby/rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezdomne.
Model Mieszkań Wspomaganych	Model wynika z zapisów Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016 - 2023. Mieszkanie wspomagane to rodzaj usługi społecznej, świadczonej w społeczności lokalnej, w postaci mieszkania lub domu, przygotowującej osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającej pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom mogą być prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego, spółki z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty ekonomii społecznej i organizacje pozarządowe. Pobyt w mieszkaniu wspomagany jest przyznawany w drodze decyzji administracyjnej (w przypadku mieszkania chronionego) lub na podstawie umowy cywilnoprawnej (w przypadku pozostałych form mieszkań wspomaganych). Szczegółowe zasady wsparcia i współpracy z uczestnikami określają indywidualnie zapisy kontraktu. Uczestnikami Modelu Mieszkań Wspomaganych są osoby/rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezdomne.

II. Diagnoza

Charakterystyka zjawiska na podstawie Ogólnopolskiego badania osób bezdomnych

W nocy z 8 na 9 lutego 2017 r. po raz czwarty przeprowadzono Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych. Koordynatorem badania było Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W poszczególnych województwach badanie było koordynowane przez Urzędy Wojewódzkie. Celem badania było oszacowanie liczby osób bezdomnych oraz sporządzenie diagnozy socjodemograficznej tych osób. W celu realizacji badania, specjalnie przygotowani ankieterzy dotarli do osób bezdomnych przebywających między innymi w noclegowniach, schroniskach, ogrzewalniach, ośrodkach, interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy, placówkach opieki zdrowotnej, zakładach karnych i innych placówkach. Ponadto ankieterzy dotarli również do osób bezdomnych przebywających w pustostanach, altankach działkowych, w miejscach niemieszkalnych takich jak ulice, klatki schodowe, dworce PKP, PKS, altany śmietnikowe, piwnice i inne. W skali całego kraju w wyniku badania stwierdzono 33,41 tys. osób bezdomnych. W województwie pomorskim, w wyniku badania zdiagnozowano 3.319 osób, a na terenie Miasta Gdańska 928 osób bezdomnych. Warto podkreślić, że liczba osób bezdomnych, do których dotarto w toku badania, była najwyższa w Trójmieście. Osoby bezdomne objęte badaniem w Gdańsku, stanowiły niemal 28% przebadanych w całym województwie pomorskim. Dla porównania podczas analogicznego badania dwa lata wcześniej przebadano 778 osób bezdomnych, natomiast w 2013 roku - 691 osób. Większość osób bezdomnych, do których dotarli ankieterzy podczas badania w lutym 2017 roku stanowili mężczyźni, było ich 682 (73,5%). Kobiet było 168, a dzieci 78. Spośród osób bezdomnych w placówkach, do których dotarli ankieterzy w trakcie badania najwięcej przebywało w schroniskach dla osób bezdomnych - 453 osoby (48,8%), 129 osób (13,9%) przebywało w noclegowniach, 115 osób bezdomnych (12,4%), przebywało poza placówkami, z tego 88 osób przebywało w pustostanach lub w domkach, altankach działkowych. Ponadto 27 osób przebywało w różnych miejscach niemieszkalnych, w tym na ulicach, klatkach schodowych, dworcach PKP lub PKS, altanach śmietnikowych lub piwnicach. Najliczniejszą grupę wiekową osób bezdomnych stanowiły osoby w wieku pomiędzy 41 a 60 rokiem życia, było ich 396 (42,7%). 1/3 badanych stanowiły osoby powyżej 60 roku życia - 308 osób (33,2%). Osób do 17 roku życia było 78, a osób w wieku od 18 do 40 lat 146. Spośród przebadanych osób bezdomnych największą część stanowiły osoby pozostające bez miejsca zamieszkania od 6 do 10 lat - 228 osób. Mniejszość stanowiły osoby będące osobami bez dachu nad głową w długim okresie. Najczęściej wskazywanym powodem bezdomności wśród osób przebadanych w Gdańsku była eksmisja lub wymeldowanie - 388 osób (41,8%). Konflikty rodzinne zostały wskazane przez 326 osób (35,1%). Stosunkowo często osoby bezdomne jako powód swojej bezdomności wskazywały uzależnienie - 213 osób, zły stan zdrowia lub niepełnosprawność - 156 osób, czy bezrobocie - 122 osoby. Najrzadziej jako powód bezdomności wskazywano niepowodzenie w poszukiwaniu pracy poza miejscem zamieszkania - 13 osób oraz opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej - 8 osób.

Większość przebadanych osób bezdomnych jako źródło dochodu wskazała zasiłek z pomocy społecznej - 297 osób. Popularnym źródłem utrzymania wśród badanych było również zbieractwo, które zostało wskazane jako źródło dochodu przez 136 osób. 195 osób (tj. 21%) nie wskazało żadnego źródła utrzymania. W grupie respondentów dominująca grupa legitymowała się wykształceniem zawodowym - 427 badanych (46%). 28,1% przebadanych osób bezdomnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie podstawowe (w tym niepełne wykształcenie podstawowe) oraz gimnazjalne - 261 osób.

Osoby posiadające wykształcenie średnie i wyższe stanowiły mniejszość, było to

odpowiednio 164 i 27 osób.

Osoby w kryzysie bezdomności uczestniczące w badaniu zostały zapytane również o formy pomocy, z których korzystają. Znaczna część badanych była w trakcie przeprowadzenia badania osobami korzystającymi z takich placówek jak schroniska czy noclegownie, stąd większość osób stanowiły osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia - 650 osób (70%). 120 osób (tj. 12,9%) zadeklarowało, że nie korzystało z żadnej formy pomocy. Liczba osób, które nie skorzystały z żadnej pomocy jest bliska liczbie osób, które przebywały w miejscach niemieszkalnych. Wyniki badania wskazują, iż osoby doświadczające bezdomności oczekują przede wszystkim pomocy w kwestiach mieszkaniowych - 661 osób (71,2%), w sprawach zdrowotnych 334 osoby (36%) oraz w sprawach finansowych - 306 osób (33%). Kwestie związane z pomocą w znalezieniu pracy czy wyjściu z uzależnienia były wskazywane odpowiednio przez 102 i 43 osoby. 155 badanych (16,7%) nie oczekiwało żadnej pomocy.

Badanie Pomorskiego Forum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności pt.: Socjodemograficzny portret osób bezdomnych w województwie pomorskim

W celu opisu skali problemu bezdomności w Gdańsku, warto również przytoczyć dane pochodzące z prowadzonego regularnie od 2001 roku na terenie województwa pomorskiego badania Pomorskiego Forum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności. Ostatnie badanie odbyło się w grudniu 2017 roku. Podczas badania ankieterzy dotarli do 813 osób bezdomnych. Wśród osób przebadanych przeważali mężczyźni - 602 osoby (74,0%). W trakcie badania ankieterzy dotarli do 152 kobiet (18,7%) oraz 59 małoletnich chłopców i dziewcząt (7,3%). Większość przebadanych osób to osoby bezdomne przebywające w placówkach tj. schroniskach, noclegowniach lub ogrzewalniach - 594 osoby (73,1%). 69 osób (23,4%) przebywało w miejscach niemieszkalnych. 58 osób (7,1%) to osoby, które przebywały w mieszkaniach wspomaganych lub mieszkaniach ze wsparciem, 92 osoby (11,3%) przebywały w szpitalach lub w innych placówkach ochrony zdrowia.

Dane ze sprawozdawczości systemu pomocy i integracji społecznej

Istotnym z punktu widzenia Programu źródłem danych o osobach bezdomnych są zbiory danych z systemu pomocy i integracji społecznej takie jak: POMOST STD., sprawozdanie MRPiPS03R, Ocena Zasobów Pomocy Społecznej. Na przestrzeni ostatnich lat w Gdańsku wzrosła liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezdomności. Jak wynika ze sprawozdania MRPiPS03R, w 2015 roku MOPR udzielił pomocy z powodu bezdomności 714 osobom. W roku 2017 natomiast, osób tych było już 787 (wzrost o 10,2%). Osoby otrzymujące pomoc z powodu bezdomności w Gdańsku stanowiły 20,5% tej zbiorowości w całym województwie pomorskim. W tym samym okresie osób, którym udzielano pomocy z powodu bezdomności w całym województwie było 3.843. W roku 2016 w Gdańsku wskaźnik osób, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyniósł 18,9 osób. Średnia dla województwa pomorskiego wyniosła 18,1 osób. Wyższą wartość tego wskaźnika osiągnęły inne miasta z aglomeracji trójmiejskiej: Gdynia 27,8, Sopot 40,2.

Celem ukierunkowania pomocy osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, polegającym na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych, oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Program opracowywany jest wspólnie przez pracownika socjalnego i osobę bezdomną. W 2017 roku zawarto 54 Programy i było to o 13 więcej niż w roku poprzednim.

Podstawą pracy pracownika socjalnego z osobą w kryzysie bezdomności jest wspólne określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów w ramach zawartego

kontraktu socjalnego celem wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Dane dotyczące liczby zawieranych kontraktów jasno wskazują na stosowanie tego narzędzia coraz powszechniej przez pracowników socjalnych: 2015 - 26, 2016 - 186, 2017 - 392 kontrakty.

Ostatecznym celem pracy z osobami bezdomnymi jest ich usamodzielnienie. Stosowanie szerokiego wachlarza wsparcia dostosowanego do aktualnej sytuacji osoby w kryzysie bezdomności oraz aktywna praca służb pozwoliło 79 osobom w 2017 roku na przezwycięzenie sytuacji kryzysowej (2015 - 62, 2016 - 54).

Obszar wsparcia instytucjonalnego

W roku 2017 na terenie miasta Gdańska funkcjonowało 9 placówek różnego typu (tj. schroniska, noclegownie, ogrzewalnia) zapewniające wsparcie osobom w kryzysie bezdomności. W placówkach zakontraktowano 422 miejsca. W ciągu całego roku skorzystało z nich 870 osób. W ostatnich latach zaobserwowano wzrost liczby osób korzystających z tego typu placówek: w roku 2015 - 735 osób, w roku 2016 - 826 osób. Koszty utrzymania miejsc w placówkach w roku 2017 roku wyniosły 3.858.795 zł. Warto wskazać, że zmieniające się potrzeby generują wyższe koszty związane z wprowadzaniem standardów wskazanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – plan wydatków w 2018 roku wynosi 4.725.754 zł (wzrost o 22,5% w stosunku do 2017 roku). Planowane wydatki na zapewnienie miejsc w domu samotnej matki również w 2018 roku wzrosły o 17,5% w porównaniu do roku poprzedniego (2017 – 391.275 zł, 2018 – 459.900 zł). Obecnie w Gdańsku funkcjonuje jedna placówka typu łaźnia. W toku prac nad Programem uznano, że zasadne jest zwiększanie dostępności do łaźni dla osób w kryzysie bezdomności poprzez zorganizowanie nowej placówki tego typu.

Sytuacja mieszkaniowa

Poprawia się ogólna sytuacja mieszkaniowa gdańszczyzny. Na przestrzeni ostatnich lat w Gdańsku wzrosła ogólna liczba mieszkań. W roku 2016 wskaźnik liczby mieszkań na 1 tyś. mieszkańców wyniósł 466. Jeszcze w roku 2010 wskaźnik dla Gdańska wynosił 413,5. Pomimo dobrej sytuacji na rynku mieszkaniowym w Gdańsku, należy zwrócić uwagę na sytuację osób i rodzin o średnich i niskich dochodach, dla których perspektywa pozyskania mieszkania w trybie komercyjnym jest utrudniona lub nierealna. Ponadto na uwagę zasługuje również fakt przewagi budownictwa komercyjnego nad rynkiem mieszkań na wynajem. Taki stan rzecz prowadzi do stałego powiększania się grupy osób posiadającej wieloletnie (20 - 30 letnie) zobowiązania kredytowe. Może to stwarzać pewne zagrożenia w braku ciągłości finansowej dla części osób posiadających tego typu zobowiązania, co w dalszej perspektywie może prowadzić do bezdomności. W 2016 roku liczba mieszkań ogółem w Gdańsku wynosiła 216.092, z czego 17.578 mieszkań stanowiły lokale w zasobie gminnym, w tym 1.281 mieszkań stanowiły lokale socjalne. Istotną kwestią w zakresie polityki mieszkaniowej Miasta jest problem zadłużenia czynszowego oraz zagrożenia utraty miejsca zamieszkania. W dalszym ciągu wiele osób jest zagrożonych utratą dachu nad głową m.in. z powodu zadłużenia czynszowego. W roku 2016 blisko 50 tys. mieszkań w Gdańsku było zadłużonych (23,7% wszystkich mieszkań w mieście). W Gdańsku rocznie wykonuje się kilkadziesiąt eksmisji. Przy czym nie wszystkie eksmisje dotyczą sytuacji zadłużenia czynszowego - eksmitowany może być sprawca przemocy w rodzinie lub najemca lokalu użytkowego. Według danych GUS w Gdańsku w 2016 roku orzeczono przez sądy w sumie 400 eksmisji, z czego wykonano ostatecznie 62 z nich. Miasto Gdańsk prowadzi szereg działań w zakresie wsparcia osób zadłużonych lub zagrożonych eksmisją np.: Dzień bez Długów, Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych. Opracowywany jest ponadto innowacyjny model wsparcia osób zadłużonych

w oparciu o mechanizm obligacji społecznych. Większość działań zaplanowanych w tym zakresie znajduje się w Programie Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych na lata 2016 - 2023.

Mieszkalnictwo społeczne

Dotychczasowe działania podmiotów publicznych w zakresie pomocy osobom w kryzysie bezdomności opierały się głównie na pracy interwencyjnej oraz rozwoju pomocy instytucjonalnej np. w formie schronisk lub noclegowni. Osoby w kryzysie bezdomności należą do głównych adresatów działań w zakresie mieszkalnictwa społecznego. Tego typu wsparcie wynika m.in. z „Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności” czyli opracowanego w 2011 roku przez szerokie grono ekspertów modelu, w ramach projektu systemowego 1.18 „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” zadania (nr 4) w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi. Uchwalony w 2016 roku Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016 - 2023 wprowadza nowe lub uzupełnia funkcjonujące już w mieście projekty/przedsięwzięcia w zakresie mieszkalnictwa społecznego dedykowanego m.in. osobom w kryzysie bezdomności. Program stanowi połączenie rozwiązań z obszaru polityki mieszkaniowej z rozwiązaniami z obszaru integracji i pomocy społecznej. Wprowadza funkcjonowanie w miejskim prawie lokalnym dwóch rodzajów mieszkań: mieszkań wspomaganych oraz mieszkań ze wsparciem. Obecnie prowadzeniem tych mieszkań zajmują się organizacje pozarządowe. Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT prowadzi 4 mieszkania chronione dla 19 osób oraz 2 domki dla 14 osób (projekt „Osiedle Sitowie”), przeznaczone dla bezdomnych kobiet z dziećmi. Stowarzyszenie Opiekuńczo - Resocjalizacyjne „Prometeusz” - domek treningowy dla 8 kobiet z dziećmi, również na „Osiedlu Sitowie”. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie wspiera pracą socjalną oraz finansowo mężczyzn bezdomnych objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności w mieszkaniach wynajmowanych na wolnym rynku (około 40 osób rocznie). Towarzystwo prowadzi także 1 mieszkanie dla 3 osób bezdomnych. W procesie usamodzielniania w roku 2017 uczestniczyło 113 osób bezdomnych, z czego 71 stanowiły osoby usamodzielniane w mieszkaniach treningowych z wolnego rynku, a 42 w mieszkaniach z zasobu komunalnego.

Dom ekologiczny z mieszkaniami ze wsparciem przy ul. Dolne Młyny

Projekt „Dom ekologiczny z mieszkaniami ze wsparciem przy ul. Dolne Młyny” zrealizowany został w ramach Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016 - 2023. Jest to nowe rozwiązanie z zakresu mieszkalnictwa społecznego, którego adresatami są m.in. osoby w kryzysie bezdomności. Wsparcie uczestników polega na połączeniu dwóch form pracy - asystentury i animacji życia lokalnego. Mieszkańcy mogą również korzystać z części wspólnej, tj. świetlicy, pralni czy placu zabaw. Po realizacji kontraktu mieszkańcy mają możliwość przekwalifikowania lokalu w mieszkanie komunalne. Projekt ten jest rozwiązaniem przygotowanym z myślą o osobach, które odbyły już trening mieszkaniowy lub były uczestnikami innych projektów w zakresie mieszkalnictwa społecznego. W roku 2017 spośród 25 mieszkań, w których mieszkają uczestnicy tego projektu 8 mieszkań zajmowanych było przez osoby lub rodziny wychodzące z problemu bezdomności.

Centrum Treningu Umiejętności Społecznych (CTUS)

Osoby/rodziny zagrożone bezdomnością, wobec których przeprowadzono eksmisję z zasobu mieszkaniowego Miasta zgodnie z nakazem sądu do pomieszczeń tymczasowych,

mają możliwość pobytu w Centrum Treningu Umiejętności Społecznych. Uczestnicy otrzymują poprzez udział w projekcie CTUS możliwość zamieszkania w ramach tymczasowego pomieszczenia przez 6 lub 12 miesięcy. Uczestnicy zobowiązują się do stopniowej redukcji swojego zadłużenia. Jednocześnie poddawani są działaniom aktywizacyjnym w obszarze zawodowym, aby mogli podjąć i utrzymać zatrudnienie. Każdy beneficjent objęty jest indywidualną asystenturą, działaniami związanymi z animacją społeczną, edukacyjną, zdrowotną, a także pomocą prawną. Podczas pobytu w CTUS każda osoba uzyskuje szansę na usamodzielnienie i rozpoczęcie życia w nowym lokalu - socjalnym otrzymanym z zasobów Miasta lub wynajętym na wolnym rynku. Projekt CTUS realizowany jest przy zaangażowaniu następujących podmiotów: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku (sprawujący pieczę nad lokalami komunalnymi), Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych (odpowiadający za gospodarkę czynszową), Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku (odpowiedzialny za ustalanie kierunków polityki społecznej dla osób i rodzin zagrożonych eksmisją), Gdański Urząd Pracy (działający w zakresie pośrednictwa i doradztwa zawodowego) oraz Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie (jako organizacja pozarządowa prowadząca CTUS). W roku 2017 Centrum dysponowało 40 miejscami, z których w ciągu całego roku skorzystało 70 osób.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy		Źródło danych
1.	Do głównych powodów bezdomności należą: eksmisje, konflikty rodzinne, uzależnienia oraz zły stan zdrowia.	Ogólnopolskie badanie osób bezdomnych
2.	Gdańsk oraz cała aglomeracja jest miejscem koncentracji osób bezdomnych z całego województwa. Podczas przeprowadzonego w lutym 2017 roku liczenia osób bezdomnych w Gdańsku dotarto na terenie miasta do 928 osób bezdomnych. Liczba stwierdzonych osób bezdomnych w toku badania była najwyższa spośród wszystkich powiatów w województwie. Osoby bezdomne przebadane w Gdańsku, stanowiły niemal 28% przebadanych w całym województwie pomorskim. Dla porównania podczas analogicznego badania, dwa lata wcześniej stwierdzono w sumie 778 osób bezdomnych, natomiast w roku 2013 691 osób. Różnego rodzaju zmiany społeczno-gospodarcze, takie jak migracje, mogą w okresie obowiązywania Programu spowodować wzrost liczby osób w kryzysie bezdomności.	Ogólnopolskie badanie osób bezdomnych
3.	W planowanych działaniach należy przede wszystkim wspierać osoby szczególnie zagrożone problemami mieszkaniowymi, takie jak: osoby uzależnione, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie psychicznym, osoby starsze, imigranci, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, osoby doświadczające dyskryminacji m.in.: z takich powodów jak: płeć, pochodzenie, wyznanie, orientacja seksualna, poglądy polityczne, społeczne i inne.	Dane własne MOPR/ Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016 - 2023
4.	Brak możliwości zapewnienia opieki dla osób bezdomnych niesamodzielnymi, w szczególności po leczeniu szpitalnym.	Wnioski z warsztatów ekspertów (luty 2017 r.) ¹
5.	Systematycznie zwiększająca się liczba osób bezdomnych z innych gmin przyjmowanych i wspieranych przez gdańskie placówki.	
6.	Niska gotowość osób bezdomnych w procesie usamodzielniania do wychodzenia z bezdomności.	
7.	Konieczność dopasowania gdańskich placówek dla osób bezdomnych do planowanych zmian standardów funkcjonowania.	
8.	Niewystarczająca skuteczność istniejących rozwiązań w obszarze bezdomności ulicznej, żebractwa, uzależnień i kryzysów psychicznych osób bezdomnych.	

¹ W warsztatach udział wzięli eksperci z instytucji pomocy i integracji społecznej, organizacji pozarządowych, służb mundurowych oraz inni eksperci na co dzień zajmujący się rozwiązywaniem problemu bezdomności. W wyniku pracy warsztatowej ekspertów, postawiono ww. wnioski, które stanowiły punkt wyjścia do prac nad Gdańskim Programem Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018 - 2020.

Cel szczegółowy 1. Skuteczne zapobieganie zagrożeniom powstawania bezdomności

Wnioski z diagnozy: 1, 3, 8

zadania	działania	szczeółowy zakres interwencji	wskaźnik produktu	zakładana wartość/kierunek	koordynator	realizator
1.1 Upowszechnienie wiedzy w zakresie profilaktyki bezdomności poprzez działania edukacyjne i animacyjne	1.1.1 Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji nt. właściwych sposobów interwencji i pomocy osobom w kryzysie bezdomności	Organizowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych i edukacyjnych	liczba przedsięwzięć informacyjnych lub edukacyjnych	min. 3 rocznie	MOPR/ WRS UMG	MOPR, NGO
	1.1.2 Rozpowszechnianie wśród mieszkańców i turystów przebywających w Gdańsku informacji nt. przeciwwskazań do wspierania żebractwa oraz właściwych sposobów reagowania	Organizacja kampanii przeciwdziałającej żebractwu	liczba kampanii	min. 1 rocznie		
1.1 Upowszechnienie wiedzy w zakresie profilaktyki bezdomności poprzez działania edukacyjne i animacyjne	1.1.3 Prowadzenie działań edukacyjnych i animacyjnych w zakresie profilaktyki bezdomności skierowanych do dzieci i młodzieży	Organizacja spotkań z dziećmi i młodzieżą na temat problemu bezdomności (np. spotkania ze streetworkerami)	liczba spotkań z dziećmi i młodzieżą na temat problemu bezdomności	min. 5 rocznie	MOPR/ WRS UMG	MOPR, NGO
	1.1.4 Edukacja i pomoc mieszkańcom w zakresie	Realizacja Programu Bezpieczeństwa	zrealizowane działania z zakresu Programu	min. 80% zrealizowanych działań		

	bezpieczeństwa ekonomicznego poprzez prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych	Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych	Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych	zaplanowanych dla MOPR w Planie działania na poszczególne lata		
1.2 Rozwój oferty wsparcia dla osób zagrożonych eksmisją i eksmitowanych	1.2.1 Wspieranie realizacji programów odpracowywania zadłużenia oraz zamiany mieszkań	a) informowanie o dostępnych formach odpracowania zadłużenia w różnych podmiotach wierzycielskich np. GZNK, spółdzielniach mieszkaniowych b) promowanie możliwości zamiany mieszkań	a) liczba informacji udzielonych przez pracownika socjalnego o możliwościach odpracowania zadłużenia b) lista mieszkań do zamiany	wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR/ WRS UMG	NGO, GZNK, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe
	1.2.2 Inicjowanie i wzmacnianie współpracy międzypodmiotowej na rzecz osób zagrożonych eksmisją	a) współpraca przedstawicieli wierzycieli długów czynszowych, komorników z MOPR b) zachęcanie wierzycieli do wprowadzenia programów odpracowywania zadłużenia oraz	liczba nowych zaangażowanych wierzycieli czynszowych w stałą współpracę z MOPR na rzecz pomocy osobom zagrożonym eksmisją	18 nowych podmiotów zaangażowanych we współpracę z MOPR (*dwa podmioty w każdym Centrum Pracy Socjalnej)		

		zamiany mieszkań				
1.2 Rozwój oferty wsparcia dla osób zagrożonych eksmisją i eksmitowanych	1.2.3 Realizacja innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób zadłużonych	Testowanie modelu obligacji społecznych zakładającego wsparcie dla osób z zadłużeniem czynszowym	realizacja działań w ramach Modelu obligacji społecznych zakładającego wsparcie dla osób z zadłużeniem czynszowym	min. 3 rocznie	MOPR/ WRS UMG	NGO, GZNK, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe
	1.2.4 Wsparcie dla osób eksmitowanych	Zapewnienie dostępu do Centrum Treningu Umiejętności Społecznych dla eksmitowanych dłużników	liczba uczestników CTUS, którzy otrzymali mieszkanie z zasobów miasta	min.10 osób/rodzin rocznie		
1.3 Tworzenie warunków zapobiegających bezdomności w różnych grupach społecznych zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym	1.3.1 Wsparcie imigrantów zagrożonych bezdomnością	a) zapewnienie miejsc krótkoterminowego pobytu dla cudzoziemców będących w kryzysie mieszkaniowym niekwalifikujących się do świadczeń z pomocy społecznej b) udzielanie wsparcia specjalistycznego	a) liczba miejsc wsparcia krótkoterminowego dla imigrantów b) działania w ramach oferty wsparcia specjalistycznego	a) wartość bazowa w 2018 r. - 6 miejsc; zakładana wartość w 2023 r. - 9 miejsc b) nie mniej niż 3 rocznie	MOPR/ WRS UMG	NGO

		dla imigrantów zagrożonych bezdomnością (np. psycholog, terapeuta, tłumacz)				
	1.3.2 Wsparcie osób/rodzin doświadczających przemocy zagrożonych bezdomnością	Zapewnienie dostępu do miejsc/mieszkań dla osób/rodzin doświadczających przemocy	liczba miejsc interwencyjnych dla osób/rodzin doświadczających przemocy	wartość bazowa w 2018 r. - 10 miejsc; zakładana wartość w 2023 r. - 15 miejsc		
1.3 Tworzenie warunków zapobiegających bezdomności w różnych grupach społecznych zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym	1.3.3 Wsparcie innych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym/bezdomnością	Zapewnienie miejsc krótkoterminowego pobytu dla osób z innych grup społecznych, w tym np. osób z niepełnosprawnościami; osób opuszczających zakłady karne; usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej; osób doświadczających dyskryminacji m.in. z powodu płci, pochodzenia, wyznania,	liczba miejsc wsparcia krótkoterminowego dla osób z innych grup społecznych zagrożonych bezdomnością w formach instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych	wzrost o min. 2% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR/ WRS UMG	NGO

		orientacji seksualnej, poglądów politycznych, społecznych i innych				
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób w kryzysie bezdomności						
Wnioski z diagnozy: 2, 4, 5, 7						
zadania	działania	szczełgółowy zakres interwencji	wskaźnik produktu	zakładana wartość/kierunek	koordynator	realizator
2.1 Poprawa warunków w placówkach świadczących usługi dla osób w kryzysie bezdomności	2.1.1 Realizacja działań wspierających w usamodzielnianiu kobiety z dziećmi w kryzysie bezdomności	Zapewnienie funkcjonowania Domu Samotnej Matki oraz wsparcia specjalistycznego	liczba miejsc w Domu Samotnej Matki	min. 30 miejsc rocznie	MOPR/ WRS UMG	NGO
	2.1.2 Wsparcie osób w placówkach będących w kryzysie bezdomności, nadużywających oraz uzależnionych od alkoholu	a) zapewnienie miejsc w placówkach świadczących usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne dla osób nadużywających i uzależnionych b) wdrożenie Modelu wspierania osób uzależnionych od alkoholu przebywających w placówkach	a) liczba miejsc w placówce świadczącej usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne dla osób nadużywających i uzależnionych b) realizacja działań w ramach Modelu wspierania osób uzależnionych od alkoholu przebywających w placówkach	a) min. 100 miejsc rocznie w placówce opiekuńczo-pielęgnacyjnej dla osób nadużywających i uzależnionych b) min. 80% zrealizowanych działań zaplanowanych dla MOPR w Modelu na poszczególne lata		

		całodobowego pobytu	całodobowego pobytu			
2.1 Poprawa warunków w placówkach świadczących usługi dla osób w kryzysie bezdomności	2.1.3 Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne w placówkach dla osób w kryzysie bezdomności	Zapewnienie osobom w kryzysie bezdomności dostępności do specjalistów: np. psychologów, terapeutów	średniomiesięczna liczba godzin konsultacji specjalistów w placówkach wg kategorii przypadająca na 1 osobę	wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR/ WRS UMG	NGO
2.2 Usprawnienie działań interwencyjnych w zakresie ochrony zdrowia i życia osób w kryzysie bezdomności	2.2.1 Wsparcie osób w kryzysie bezdomności w zakresie zdrowia psychicznego	Utworzenie mobilnego zespołu zdrowia psychicznego	Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańska o powołaniu Mobilnego Zespołu Zdrowia Psychicznego	1 Zarządzenie PMG	MOPR/WRS UMG	NGO, placówki ochrony zdrowia
	2.2.2 Zapewnienie miejsc dla osób w kryzysie bezdomności wymagających całodobowej opieki	Organizacja miejsc w placówce o charakterze DPS dla osób bezdomnych	liczba miejsc w placówkach o charakterze DPS dla osób bezdomnych	20	MOPR/ WRS UMG	NGO, placówki ochrony zdrowia
	2.2.3 Współpraca z systemem ochrony zdrowia	a) wypracowanie i wdrożenie procedury przyjmowania osób bezdomnych ze szpitali do placówek dla osób bezdomnych b) spotkania	a) wdrożone działania z zakresu procedury przyjmowania osób bezdomnych ze szpitali do placówek dla osób bezdomnych b) liczba spotkań	a) 100% działań zaplanowanych dla MOPR w ramach Procedury w każdym roku b) min. 2 spotkania rocznie	MOPR/ WRS UMG	NGO, placówki ochrony zdrowia

		instytucji świadczących wsparcie dla osób bezdomnych z instytucjami ochrony zdrowia	instytucji świadczących wsparcie dla osób bezdomnych z instytucjami ochrony zdrowia			
2.3 Skuteczniejsze działania interwencyjne wobec osób w kryzysie bezdomności w przestrzeni publicznej oraz w miejscach niemieszkalnych	2.3.1 Całodobowa, całoroczna koordynacja współpracy placówek dla osób bezdomnych ze służbami mundurowymi i socjalnymi	Doskonalenie współpracy placówek dla osób bezdomnych, Pogotowia socjalnego oraz MOPR z Policją, Strażą Miejską, Służbą Ochrony Kolei, Strażą Graniczną	Wdrożone działania z zakresu procedury współpracy placówek dla osób bezdomnych ze służbami mundurowymi	100% działań zaplanowanych dla MOPR w ramach Procedury w każdym roku	MOPR/ WRS UMG	NGO, Policja, Straż Miejska
	2.3.2 Rozwój usług społecznych typu Outreach	Rozwój wsparcia w formie streetworkingu	liczba osób zatrudnionych jako streetworkerzy	min. 6 osób		
	2.3.3 Upowszechnienie usług niskoprogowego zakwaterowania dla osób w kryzysie bezdomności	Zapewnienie interwencyjnego pobytu nocnego dla osób nietrzeźwych w kryzysie bezdomności z możliwością przedłużenia całodobowego funkcjonowania	liczba noclegów w placówce niskoprogowej w ciągu roku	min. 2.500 rocznie	MOPR/ WRS UMG	NGO, Policja, Straż Miejska

		w przypadku warunków atmosferycznych zagrażających życiu lub zdrowiu				
2.3 Skuteczniejsze działania interwencyjne wobec osób w kryzysie bezdomności w przestrzeni publicznej oraz w miejscach niemieszkalnych	2.3.4 Zwiększenie dostępności oraz rozszerzenie oferty miejsc świadczących usługi higieny osobistej dla osób w kryzysie bezdomności	Rozwój usługi typu łaźnia dla osób w kryzysie bezdomności	a) liczba godzin dostępności łaźni (liczba godzin w tygodniu, średnia dla całego roku) b) utworzenie łaźni dla osób w kryzysie bezdomności	a) 15 h/tyg. - wzrost o 100% b) 1		
	2.3.5 Zapewnienie miejsca aktywizacji społecznej dla osób w kryzysie bezdomności	Organizacja świetlicy dla osób w kryzysie bezdomności jako miejsca aktywizacji społecznej	świetlica dla osób bezdomnych	1	MOPR/ WRS UMG	NGO, Policja, Straż Miejska
	2.3.6 Zapewnienie posiłku dla osób w kryzysie bezdomności przebywających w przestrzeni publicznej lub w miejscach niemieszkalnych	Wydawanie posiłków dla osób w kryzysie bezdomności przebywających w przestrzeni publicznej oraz w miejscach niemieszkalnych	odsetek osób, którym zabezpieczono posiłek wśród wszystkich osób, które się zgłosiły	zapewnienie posiłku 100% osób zgłaszających się w każdym roku		

2.3 Skuteczniejsze działania interwencyjne wobec osób w kryzysie bezdomności w przestrzeni publicznej oraz w miejscach niemieszkalnych	2.3.7 Organizacja pomocy mobilnej z dostępem do min. usług ratownika medycznego, pracownika socjalnego/streetworker a oraz gorącego posiłku w okresie zimowym	Zapewnienie wsparcia osobom bezdomnym przebywającym w miejscach niemieszkalnych w formie np. Autobusu SOS	odsetek osób, które skorzystały z usług mobilnych wśród wszystkich osób zgłaszających się	dostępność dla 100% osób zgłaszających się w każdym roku	MOPR/ WRS UMG	NGO, Policja, Straż Miejska
Cel szczegółowy 3: Zwiększenie samodzielności osób wychodzących z bezdomności						
Wnioski z diagnozy: 3, 6						
zadania	działania	szczełowy zakres interwencji	wskaźnik produktu	zakładana wartość/kierunek	koordynator	realizator
3.1 Wzmocnienie narzędzi reintegracji zawodowej osób wychodzących z kryzysu bezdomności	3.1.1 Zwiększanie dostępu osób doświadczających bezdomności do kształcenia zawodowego	Realizacja projektów z zakresu kształcenia zawodowego dla osób wychodzących z bezdomności	liczba osób bezdomnych będących uczestnikami programów/ projektów w zakresie kształcenia zawodowego	wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR/ WRS UMG	NGO, GUP
	3.1.2 Wykorzystywanie istniejących, dostępnych metod reintegracji zawodowej osób bezdomnych	Aktywizacja zawodowa osób bezdomnych w Centrum Integracji Społecznej/Klubie Integracji Społecznej	a) liczba osób bezdomnych będących uczestnikami CIS/KIS b) liczba osób bezdomnych objętych	a) wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r. b) wzrost o 10% w stosunku do wartości bazowej		

			indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego	określonej w 2018 r.		
3.2 Wzmocnienie narzędzi integracji społecznej wśród osób wychodzących z kryzysu bezdomności	3.2.1 Tworzenie warunków umożliwiających podnoszenie poziomu aktywizacji społecznej osób wychodzących z kryzysu bezdomności	Realizacja projektów podnoszących aktywność społeczną osób doświadczających bezdomności	liczba osób bezdomnych będących uczestnikami projektów podnoszących aktywność społeczną	wzrost o 15% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR/ WRS UMG	NGO
	3.2.2 Zwiększanie dostępu osób wychodzących z kryzysu bezdomności do terapii uzależnień	Realizacja projektów społecznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień wśród osób doświadczających bezdomności	liczba osób bezdomnych będących uczestnikami projektów społecznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień	wzrost o 5% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.		
	3.2.3 Zwiększanie partycypacji społecznej osób bezdomnych	Realizacja przedsięwzięć włączających osoby bezdomne w życie społeczne m.in.: konsultacje społeczne, umożliwienie udziału w panelu obywatelskim	liczba osób bezdomnych będących uczestnikami przedsięwzięć w zakresie partycypacji społecznej	wzrost o 30% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR/ WRS UMG	NGO
3.3 Zwiększenie	3.3.1 Wykorzystanie	Realizacja	liczba osób	wzrost o 20%	MOPR/	jednostki

efektywności usamodzielniania mieszkaniowego osób wychodzących z kryzysu bezdomności	różnych form mieszkalnictwa społecznego w procesie usamodzielniania osób wychodzących z bezdomności	projektów w ramach „Modelu Mieszkań ze wsparciem” oraz „Modelu Mieszkań Wspomaganych”, zakładających otrzymanie lokalu z gminnego zasobu mieszkaniowego Miasta Gdańska, przy jednoczesnym prowadzeniu dodatkowego wsparcia	bezdolnych będących uczestnikami projektów w ramach Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego	w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	WRS UMG	organizacje Gdańska, WGK UMG, GZNK, DRMG, GIS, NGO
	3.3.2 Wykorzystanie innych form wsparcia w procesie usamodzielniania mieszkaniowego	Wsparcie osób wychodzących z kryzysu bezdomności w utrzymaniu zamieszkania poza instytucjonalnymi formami wsparcia	liczba osób korzystających z różnych form wsparcia pozainstytucjonalnego	wzrost o 5% w stosunku do wartości bazowej określonej w 2018 r.	MOPR	MOPR, NGO
	3.3.3 Przygotowanie i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie usamodzielniania osób wychodzących z bezdomności	Wdrożenie rozwiązań w zakresie usamodzielniania osób doświadczających bezdomności w oparciu o metodę „Housing First”	liczba nowych rozwiązań realizowanych w oparciu o metodę „Housing First”	min. 1 w trakcie okresu obowiązywania Programu	MOPR/ WRS UMG	jednostki organizacyjne Gdańska, WGK UMG, GZNK, DRMG, GIS, NGO

Cel szczegółowy 4. Doskonalenie systemu wsparcia osób doświadczających bezdomności

Wnioski z diagnozy: 5, 7

zadania	działania	szczełowy zakres interwencji	wskaźnik produktu	zakładana wartość/kierunek	koordynator	realizator
4.1 Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się uwarunkowań prawnych i demograficznych	4.1.1 Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej zgodnie z nowymi standardami	Dostosowanie placówek do standardów zawartych w rozporządzeniu MRPiPS	odsetek placówek spełniających standardy uwzględnione w rozporządzeniu MRPiPS	100 % placówek dostosowanych do standardów	MOPR/ WRS UMG	jednostki organizacyjne Gdańska, GZNK, DRMG, GIS, NGO
	4.1.2 Standaryzacja metod pracy oraz procedur w zakresie wspierania osób bezdomnych	a) opracowanie i wdrożenie procedury realizacji Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności b) opracowanie i wdrożenie metody pracy asystenckiej skierowanej do osób bezdomnych c) opracowanie i wdrożenie zasad współdziałania pracowników socjalnych MOPR i NGO, odpowiadających nowym potrzebom	a) wdrożona Procedura realizacji Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności b) wdrożona metoda pracy asystenckiej skierowanej do osób bezdomnych c) odsetek placówek w których wdrożono zasady współdziałania pracowników socjalnych MOPR i organizacji pozarządowych	a) 1 b) 1 c) 100% placówek		

4.1 Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się uwarunkowań prawnych i demograficznych	4.1.3 Zapewnienie przewozu osób bezdomnych do placówek w ramach całodobowej koordynacji służb mundurowych i socjalnych	Zorganizowanie usługi przewozu osób bezdomnych z dysfunkcją ruchu z miejsc niemieszkalnych do placówek w ramach całodobowej koordynacji	zorganizowana usługa	1	MOPR/ WRS UMG	Straż Miejska, Policja
	4.1.4 Utworzenie nowej placówki dla osób bezdomnych oraz modernizacja istniejących	a) budowa placówki dla osób bezdomnych b) modernizacja istniejących placówek	a) liczba nowych placówek oddanych w okresie obowiązywania Programu b) odsetek zmodernizowanych placówek	a) 1 b) 100%	MOPR/ WRS UMG	jednostki organizacyjne Gdańska, GZNK, DRMG, GIS, NGO
	4.1.5 Utworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych	Budowa schroniska z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych	liczba nowych schronisk oddanych w okresie obowiązywania Programu	1		
4.1 Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się uwarunkowań prawnych i demograficznych	4.1.6 Tworzenie miejsc mieszkalnych dla osób bezdomnych	Udostępnianie mieszkań dla osób bezdomnych w szczególności dla matek z dziećmi (w tym mieszkań wspomaganych i mieszkań ze	liczba udostępnionych mieszkań dla osób bezdomnych	10	MOPR/ WRS UMG	jednostki organizacyjne Gdańska, GZNK, DRMG, GIS, NGO

		wsparciem)				
	4.1.7 Doskonalenie kompetencji pracowników systemu wsparcia osób bezdomnych	a) zapewnienie uczestnictwa w szkoleniach w zakresie metod i narzędzi pracy z realizatorami Programu oraz przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu dla realizatorów Programu b) przygotowywanie materiałów/ opracowań dla realizatorów Programu w zakresie prawidłowo prowadzonego wsparcia	a) liczba szkoleń w zakresie metod i narzędzi pracy z realizatorami b) liczba materiałów/ opracowań dla realizatorów Programu w zakresie prawidłowo prowadzonego wsparcia	a) min. 1 szkolenie dla każdego pracownika rocznie b) min. 1 pakiet szkoleniowy rocznie dla pracownika		
4.2 Koordynacja i Ewaluacja Programu	4.2.1 Prowadzenie systematycznych badań oraz obserwacji zjawiska bezdomności	a) monitoring i ewaluacja Programu b) prowadzenie badań i analiz w zakresie zjawiska bezdomności	a) raport ewaluacyjny z realizacji Programu b) liczba badań i analiz dotyczących osób w kryzysie bezdomności	a) 2 b) min. 1 badanie/analiza rocznie	MOPR/ WRS UMG	jednostki organizacyjne Gdańska, GZNK, DRMG, GIS, NGO

		w Gdańsku				
	4.2.2 Informowanie i promowanie działań wynikających z zapisów Programu	Opracowanie publikacji zawierającej treść Programu	Publikacja zawierająca treść Programu	1		
	4.2.3 Wymiana doświadczeń w zakresie zjawiska bezdomności na poziomie krajowym i międzynarodowym	a) Udział realizatorów Programu w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności b) Organizacja konferencji, wizyt studyjnych dla i we współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi	a) liczba wydarzeń w obszarze rozwiązywania problemu bezdomności, w których wzięli udział realizatorzy Programu b) liczba zorganizowanych wydarzeń	a) min. 3 wydarzenia rocznie b) min. 1 wydarzenie rocznie		
	4.2.4 Powołanie Zespołu Zarządzającego Programem	Zapewnienie właściwych warunków organizacyjnych i merytorycznych umożliwiających wdrażanie Programu	liczba spotkań Zespołu	liczba spotkań ustalona na podstawie przyjętego regulaminu Zespołu	MOPR/ WRS UMG	MOPR/ WRS UMG, NGO
4.2 Koordynacja i Ewaluacja	4.2.5 Powołanie Forum współpracy w zakresie	Zapewnienie właściwych	liczba spotkań Zespołu	min. 1 spotkanie rocznie	MOPR/ WRS UMG	MOPR/ WRS UMG,

Programu	rozwiązywania problemu bezdomności	warunków organizacyjnych i merytorycznych umożliwiających funkcjonowanie Forum				NGO
	4.2.6 Wypracowanie ścieżki wdrożenia Karty Praw Osób Bezdomnych	Wdrożenie Karty Praw Osób Bezdomnych	wdrożona Karta Praw Osób Bezdomnych	1	MOPR/ WRS UMG	MOPR/ WRS UMG